

[Udenrigsministeren]

Det er rigtigt, at man har bebudet ophævelse inden juni i år af det, der hedder »Separate Amenities Act«. Det er noget, der vil betyde, at mange af de mest synlige udtryk for apartheid-systemet forsvinder.

Men det grundlæggende står tilbage, og i alt væsentligt består der jo også fortsat en undtagelsestilstand, og der er fortsat et stort antal politiske fanger, og der er fortsat sydafrikansk militær i de sorte bydele. Så der er ting, som skal bringes på plads på begge sider, før dialogen kan starte.

Hr. Duetoft var inde på spørgsmålet om, hvorvidt Danmark skal ophøre med at give økonomisk bistand til ANC, nu hvor organisationen er lovliggjort. Jeg må gøre opmærksom på, at vi også har ydet bistand til andre organisationer, der ikke har været ulovlige. Så der er faktisk fortillfælde for, at vi har støttet organisationer, som ikke var ulovlige i det sydafrikanske billede.

Men jeg er meget enig med dem, der gør opmærksom på, at man i al den interesse, der er omkring ANC for øjeblikket, og en interesse, som helt naturligt skabes af hr. Mandelas person og personlighed, ikke må glemme de andre organisationer. Derfor vil vi fra regeringens side lægge vægt på fortsat at holde kontakt med alle andre.

Hr. Kelm-Hansen var inde på et, tror jeg, meget væsentligt spørgsmål. Hr. Kelm-Hansen citerede i øvrigt fra en VU-rapport fra en rejse i området, hvor VU'erne ligesom andre besøgende selvfølgelig har haft deres integritet i behold, uanset hvem der betalte rejsen. Jeg aner ikke, hvem der har gjort det, men de har ligesom andre sørget for selv at tilrettelægge deres rejseprogram, sådan som selvfølgelig alle ordentlige parlamentarikere gør, når man rejser i udlandet og benytter sig af de gode muligheder, man har for at orientere sig i udlandet.

Hr. Kelm-Hansen minder om – det er fra denne rapport – at man jo har et system, hvor mennesker kan leve et helt liv som hvid uden at få øje på, hvad der sker. Det er noget, vi bl.a. har set demonstreret i filmen og bogen »A Cry of Freedom«, et stærkt billede. Vi har set, hvordan selv hvide journalister har kunnet leve det meste af deres liv uden at se andet end deres egen del af samfundet.

Men det understreger vel, hvor vigtigt det er, at vi nu heldigvis kan begynde at lette mulighe-

derne for en dialog med alle grupper i Sydafrika. Man kan vel sætte et spørgsmålstegn ved, hvor formålstjenligt det har været, at vi har afskåret os selv fra muligheden for at føre dialog med de grupper, der ikke inden for deres eget land har haft mulighed for at få øje på, hvordan apartheidsystemet rent faktisk har fungeret.

Derfor må jeg sige, at det er en af de positive ting, den sydafrikanske præsident har gjort, at der nu er skabt mulighed for en øget dialog med alle grupper, som vi selvfølgelig skal gå ind i dels for at orientere os selv, dels for at søge at påvirke alle grupper. Jeg skal gentage, at vi vil være opmærksom på betydningen af, at vi holder kontakt ikke blot med ANC, men også med andre sorte grupper i landet.

I øvrigt må jeg bare gentage, hvad jeg sagde indledningsvis, at forudsætningerne for at ophæve de økonomiske sanktioner ikke er til stede endnu. Vi håber, at de kommer til stede. Men når man har valgt at indføre og opretholde økonomiske sanktioner og stillet bestemte betingelser op for deres ophør, så ville det ikke være formålstjenligt at bryde med den politik, man har ført hidtil, netop på et tidspunkt, hvor der er håb om, at den er begyndt at give resultater.

Jeg er også nødt til at sige til dem, der så stærkt har fremhævet det mod, der er udvist af hr. de Klerk personlig, at jeg er ganske enig i, at præsidenten har vist et usædvanligt politisk mod, men dette er jo ikke kun et spørgsmål om, hvorvidt en statsleder, en politisk personlighed, en statsmand fremkalder vor sympati og vor tillid, det er også spørgsmålet om, at der grundlæggende består et system, som jo vil bestå, uanset om denne statsmand har indflydelse eller ej. Og det er det system, vi forhåbentlig snart vil se blive endeligt afskaffet.

(Kort bemærkning).

Kelm-Hansen (S):

Jeg var meget glad for det, udenrigsministeren sagde om sin samtale med Mandela, og at vi kunne forvente et besøg af Mandela på et senere tidspunkt. Deri ligger, forstår jeg, at udenrigsministeren har givet udtryk for, at man gerne så, at Mandela kom til landet.

Men når udenrigsministeren undskylder sig med, at når Stockholm og Sverige lå stærkt placeret på et lidt tidligere tidspunkt i det seneste hændelsesforløb, skyldtes det, at Oliver Tambo